

Lektury szkolne

Technikum - klasy po szkole podstawowej

Wykaz obowiązujących tekstów kultury - szkoły ponadpodstawowe wg rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia z dnia 13 sierpnia 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia

Uwaga:

Lektury zaznaczone kolorem zielonym dostępne są na stronie internetowej www.wolnelektury.pl
Lektury zaznaczone kolorem niebieskim dostępne są na <https://lektury.gov.pl>

ZAKRES PODSTAWOWY

1. Biblia, w tym fragmenty *Księgi Rodzaju*, *Księgi Hioba*, *Księgi Koheleta*, *Pieśni nad Pieśniami*, *Księgi Psalmów*, *Apokalipsy wg św. Jana*;
2. Jan Parandowski, *Mitologia*, część I Grecja;
3. Homer, *Iliada* (fragmenty), *Odyseja* (fragmenty);
4. Sofokles, *Antygona*;
5. Horacy – wybrane utwory;
6. *Bogurodzica*; *Lament świętokrzyski* (fragmenty); *Legenda o św. Aleksym* (fragmenty); *Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią* (fragmenty);
7. *Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu*(fragmenty);
8. *Pieśń o Rolandzie* (fragmenty);
9. Gall Anonim, *Kronika polska* (fragmenty);
10. Dante Alighieri, *Boska komedia*(fragmenty);
11. Jan Kochanowski, wybrane pieśni, w tym: *Pieśń IX ks. I*, *Pieśń V ks. II*; psalmy, w tym *Psalm 13*, *Psalm 47*; *tren IX, X, XI, XIX*; *Odprawa postów greckich*;
12. Piotr Skarga, *Kazania sejmowe* (fragmenty);
13. Wybrane wiersze następujących poetów: Daniel Naborowski, Jan Andrzej Morsztyn, Mikołaj Sęp-Szarzyński;
14. Jan Chryzostom Pasek, *Pamiętniki* (fragmenty);
15. William Szekspir, *Makbet*, *Romeo i Julia*;
16. Moliere, *Skąpiec*;
17. Ignacy Krasicki, *Hymn do miłości ojczyzny*, wybrane satyry;
18. Franciszek Karpiński, wybór siałanek i liryki religijnej;
19. Adam Mickiewicz, *Oda do młodości*; wybrane ballady, w tym *Romantyczność*; wybrane sonety z cyklu *Sonety krymskie* oraz inne wiersze; *Konrad Wallenrod*; *Dziady cz. III*;
20. Juliusz Słowacki, *Kordian*, wybrane wiersze, w tym *Grób Agamemnona* (fragmenty), *Testament mój*;
21. Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska komedia*;
22. Cyprian Kamil Norwid, wybrane wiersze;
23. Bolesław Prus, *Lalka*, *Z legend dawnego Egiptu*;
24. Eliza Orzeszkowa, *Gloria victis*;
25. Henryk Sienkiewicz, *Potop*;
26. Adam Asnyk, wybór wierszy;
27. Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*;
28. Wybrane wiersze następujących poetów: Jan Kasprówic, Kazimierz Przerwa-Tetmajer, Leopold Staff;
29. Stanisław Wyspiański, *Wesele*;
30. Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi* (tom I – *Jesień*);
31. Stefan Żeromski, *Rozdziobią nas kruki, wrony...*, *Przedwiośnie*;
32. Witold Gombrowicz, *Ferdydurke* (fragmenty);

33. wybrane wiersze następujących poetów: **Bolesław Leśmian**, Julian Tuwim, Jan Lechoń, **Maria Pawlikowska-Jasnorzewska**, Kazimiera Iłakowiczówna, Julian Przyboś, **Józef Czechowicz**, **Krzysztof Kamil Baczyński**, **Tadeusz Gajcy**;
34. Tadeusz Borowski, *Proszę państwa do gazu, Ludzie, którzy szli*;
35. Gustaw Herling-Grudziński, *Inny świat*;
36. Hanna Krall, *Zdążyć przed Panem Bogiem*;
37. Wybrane wiersze następujących poetów: Stanisław Baliński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego, Kazimierz Wierzyński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego, Czesław Miłosz, w tym wybrane wiersze z tomu *Ocalenie* oraz *Traktat moralny* (fragmenty), Tadeusz Różewicz, Miron Białoszewski, Jarosław Marek Rymkiewicz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, w tym wybrane wiersze z tomów *Pan Cogito* oraz *Raport z oblężonego miasta*, Halina Poświatowska, Stanisław Barańczak, Jan Polkowski, Wojciech Wencel;
38. Albert Camus, *Dżuma*;
39. George Orwell, *Rok 1984*;
40. Józef Mackiewicz, *Droga donikąd* (fragmenty);
41. Sławomir Mrożek, *Tango*;
42. Marek Nowakowski, *Raport o stanie wojennym* (wybrane opowiadanie); *Górą „Edek”* (z tomu *Prawo prerii*);
43. Jacek Dukaj, *Katedra* (z tomu *W kraju niewiernych*);
44. Antoni Libera, *Madame*;
45. Andrzej Stasiuk, *Miejsce* (z tomu *Opowieści galicyjskie*);
46. Olga Tokarczuk, *Profesor Andrews w Warszawie* (z tomu *Gra na wielu bębenkach*);
47. Ryszard Kapuściński, *Podróże z Herodotem*(fragmenty);
48. Wybrane utwory okresu stanu wojennego;
49. Powojenna piosenka literacka – wybrane utwory Jacka Kaczmarskiego, Wojciecha Młynarskiego, Agnieszki Osieckiej oraz wybrane teksty Kabaretu Starszych Panów, a także utwory w wykonaniu Ewy Demarczyk.

ZAKRES ROZSZERZONY

Utwory określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

1. Arystoteles, *Poetyka, Retoryka* (fragmenty);
2. **Platon**, *Państwo* (fragmenty);
3. **Arystofanes**, *Chmury*;
4. **Wergiliusz**, *Eneida* (fragmenty);
5. **św. Augustyn**, *Wyznania* (fragmenty);
6. **św. Tomasz z Akwinu**, *Summa teologiczna* (fragmenty);
7. **François Rabelais**, *Gargantua i Pantagruel* (fragmenty);
8. **Michel de Montaigne**, *Próby* (fragmenty);
9. **Jan Kochanowski**, *Treny* (jako cykl poetycki);
10. **William Szekspir**, *Hamlet*;
11. Wybrane utwory poetyckie z romantycznej literatury europejskiej, w tym wybrane wiersze angielskich poetów jezior;
12. **Juliusz Słowacki**, *Lilla Weneda*;
13. **Cyprian Kamil Norwid**, *Bema pamięci żałobny rapsod*, *Fortepian Szopena*, *Czarne kwiaty* (fragmenty), *Promethidion*(fragmenty);
14. realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (**Honoré de Balzac**, *Ojciec Goriot* lub **Charles Dickens**, *Klub Pickwicka*, lub **Mikołaj Gogol**, *Martwe dusze*, lub **Gustaw Flaubert**, *Pani Bovary*);
15. **Stanisław Wyspiański**, *Noc listopadowa*;
16. **Franz Kafka**, *Proces* (fragmenty);
17. **Michaił Bułhakow**, *Mistrz i Małgorzata*;
18. **Stanisław Ignacy Witkiewicz**, *Szewcy*;
19. **Bruno Schulz**, wybrane opowiadania z tomu *Sklepy cynamonowe*;
20. **Tadeusz Konwicki**, *Mała apokalipsa*;
21. **Jorge Luis Borges**, wybrane opowiadanie;

22. Janusz Głowacki, *Antygona w Nowym Jorku*;
23. Sławomir Mrożek, wybrane opowiadania;
24. wybrane eseje następujących autorów: Jerzego Stempowskiego, Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Zbigniewa Herberta, Zygmunta Kubiaka, Jarosława Marka Rymkiewicza (co najmniej po jednym utworze);
25. wybrane teksty z aktualnych numerów miesięczników oraz kwartalników literackich i kulturalnych.

LEKTURA UZUPEŁNIAJĄCA

W każdej klasie obowiązkowo dwie pozycje książkowe w całości lub we fragmentach, na przykład:

ZAKRES PODSTAWOWY

1. Sofokles, *Król Edyp*;
2. Mikołaj z Wilkowiecka, *Historyja o chwalebnym Zmartwychwstaniu Pańskim* (fragmenty);
3. Kronika Książąt Polskich, opr. Jerzy Wojtczak-Szyszkowski;
4. *Dzieje Tristana i Izoldy* (fragmenty);
5. Giovanni Boccaccio, *Sokół*;
6. Mikołaj Rej, *Żywot człowieka poczciwego* (fragmenty);
7. Andrzej Frycz Modrzewski, *O poprawie Rzeczypospolitej* (fragmenty);
8. Miguel de Cervantes y Saavedra, *Przemysłny szlachcic Don Kichote z Manczy* (fragmenty);
9. Wespazjan Kochowski, *Psalmodia polska* (wybór psalmów);
10. Wacław Potocki, *Transakcja wojny chocimskiej* (fragmenty z części I);
11. Ignacy Krasicki, *Monachomachia* (fragmenty);
12. Stanisław Trembecki, Franciszek Kniaźnin wybrane utwory;
13. Jędrzej Kitowicz, *Opis obyczajów za czasów panowania Augusta III* (fragmenty);
14. Julian Ursyn Niemcewicz, *Powrót posła*;
15. Stanisław Staszic, *Przestrogi dla Polski* (fragmenty);
16. Juliusz Słowacki, *Beniowski*; (fragmenty), Listy do matki (fragmenty);
17. Aleksander Fredro, *Śluby panieńskie*;
18. Johann Wolfgang Goethe, *Cierpienia młodego Wertera* (fragmenty), *Faust* (fragmenty);
19. George Byron, *Giaur* (fragmenty);
20. Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. IV;
21. Eliza Orzeszkowa, *Nad Niemnem*;
22. Maria Konopnicka, wybór wierszy;
23. Henryk Sienkiewicz *Listy z podróży do Ameryki* (fragmenty);
24. Stefan Żeromski, *Echa leśne*; *Ludzie bezdomni*
25. Zofia Nałkowska, *Granica*;
26. Tadeusz Peiper, wybór wierszy;
27. Joseph Conrad, *Lord Jim*;
28. Anna Kamieńska, Anna Świrszczyńska, Julia Hartwig, Stanisław Grochowiak, Ryszard Krynicki, Edward Stachura, Adam Zagajewski, wybór wierszy;
29. Kazimierz Moczarski, *Rozmowy z katem* (fragmenty);
30. Zofia Nałkowska, *Przy torze kolejowym* (z tomu *Medaliony*);
31. Witold Pilecki, *Raport Witolda*;
32. Wiesław Kielar, *Anus mundi*;
33. Jan Józef Szczepański, *Święty*;
34. Zofia Kossak-Szczucka *Pożoga. Wspomnienia z Wołynia*
35. Tadeusz Różewicz, *Kartoteka*;
36. Józef Czapski, *Na nieludzkiej ziemi* (fragmenty);
37. Leopold Tyrmand, *Dziennik 1954* (fragmenty);
38. Jarosław Iwaszkiewicz wybrane opowiadanie;
39. Stanisław Lem, *Wizja lokalna*;
40. John Ronald Reul Tolkien *Władca pierścieni, Drużyna Pierścienia*;
41. Samuel Beckett, *Czekając na Godota*;
42. Friedrich Dürrenmatt, *Wizyta starszej pani*;
43. Eugène Ionesco, *Lekcja*

lub inne utwory literackie wybrane przez nauczyciela

ZAKRES ROZSZERZONY

1. Erazm z Rotterdamu, *Pochwała głupoty* (fragmenty);
2. Tomasz Morus, *Utopia* (fragmenty);
3. Pedro Calderon de la Barca, *Życie snem*;
4. Wolter, *Kandyd, czyli optymizm* (fragmenty);
5. Jean Jacques Rousseau, *Nowa Heloiza* (fragmenty);
6. wybrane utwory epickie okresu romantyzmu: Józef Ignacy Kraszewski, *Stara baśń*, Victor Hugo, *Nędznicy*, Edgar Allan Poe – wybrane opowiadanie; Henryk Rzewuski, *Pamiętki Soplicy* (fragmenty);
7. Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi* (tom II – Zima);
8. Aldous Huxley, *Nowy wschodni świat*;
9. Gabriela Zapolska, *Moralność pani Dulskiej*;
10. Gustaw Herling-Grudziński, *Wieża*;
11. Florian Czarnyszewicz, *Nadberezyńcy*;
12. Bohumil Hrabal– wybrane opowiadania;
13. Wiesław Myśliwski, *Widnokrąg*;
14. Julian Strykowski, *Austeria*;
15. Umberto Eco, *Imię róży*;
16. Zofia Kossak-Szczucka, *Błogosławiona wina*;
17. Ferdynand Antoni Ossendowski, *Mocni ludzie, Ludzie, zwierzęta, bogowie*;
18. Krystyna Lubieniecka-Baraniak, *Gdy brat staje się katem*;
19. wybrane wiersze poetów polskich i obcych;
20. wybrana powieść polska i obca z XX lub XXI wieku;
21. wybrany dramat polski i obcy z XX lub XXI wieku;
22. Jan Paweł II, *Przekroczyć próg nadziei* (fragmenty), *Tryptyk rzymski, Pamięć i tożsamość* (fragmenty), *Fides et ratio* (fragmenty);
23. Karol Wojtyła, *Przed sklepem jubilera*;
24. Stefan Wyszyński, *Zapiski więzienne*;
25. Paweł Zuchniewicz, *Ojciec wolnych ludzi, Opowieść o prymasie Wyszyńskim*

lub inne utwory literackie wybrane przez nauczyciela.

ZALECANE DZIEŁA TEATRALNE I FIMOWE

1. *Amadeusz*, reż. Miloš Forman;
2. *Dekalog*, reż. Krzysztof Kieślowski, wybrane filmy z cyklu;
3. *Dziady*, reż. Konrad Swinarski;
4. *Elektra*, reż. Piotr Cholewicki;
5. *Emigranci*, reż. Kazimierz Kutz;
6. *Kartoteka*, reż. Krzysztof Kieślowski;
7. *Kordian*, reż. Jerzy Englert;
8. *Lawa. Opowieść o „Dziadach” Adama Mickiewicza*, reż. Tadeusz Konwicki;
9. *Moralność pani Dulskiej*, reż. Tomasz Zygadło;
10. *Nad Niemnem*, reż. Zbigniew Kuźmiński;
11. *Noc listopadowa*, reż. Andrzej Wajda;
12. *Noce i dni*, reż. Jerzy Antczak;
13. *Rewizor*, reż. Jerzy Gruza;
14. *Rękopis znaleziony w Saragossie*, reż. Wojciech Jerzy Has;
15. *Iwona, księżniczka Burgunda*, reż. Zygmunt Hübner;
16. *Sanatorium pod klepsydrą*, reż. Wojciech Jerzy Has;
17. *Śluby panieńskie*, reż. Andrzej Łapicki;
18. *Wizyta starszej pani*, reż. Jerzy Gruza;
19. *Ziemia obiecana*, reż. Andrzej Wajda;
20. *Przerwanie działań wojennych*, reż. Juliusz Machulski

Teksty polecane do samokształcenia:

1. Słownik 100 tysięcy potrzebnych słów, red. Jerzy Bralczyk;
2. Jan Białostocki, Sztuka cenniejsza niż złoto. Opowieść o sztuce europejskiej naszej ery;
3. Jan Błoński, Język właściwie użyty. Szkice o poezji polskiej drugiej połowy XX wieku;
4. Grażyna Borkowska, Pozytywiści i inni;
5. Człowiek Grecji, red. Jean-Pierre Vernant;
6. Człowiek renesansu, red. Eugenio Garin;
7. Włodzimierz Dłubacz, O kulturę filozofii;
8. Umberto Eco, Sztuka i piękno w średniowieczu;
9. Karol Estreicher, Historia sztuki w zarysie;
10. Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce, red. Katarzyna Kłosińska;
11. Keith Houston, Książka. Najpotężniejszy przedmiot naszych czasów zbadany od deski do deski;
12. Johan Huizinga, Jesień średniowiecza;
13. Jacques Le Goff, Człowiek średniowiecza
14. Czesław Jaroszyński, Piotr Jaroszyński, Kultura słowa. Podstawy retoryki klasycznej;
15. Piotr Jaroszyński, Człowiek i nauka. Studium z filozofii kultury;
16. Karl Jaspers, Idea uniwersytetu;
17. Władysław Kopaliński, Słownik mitów i tradycji kultury;
18. Teresa Kowalik, Przemysław Słowiński, Królewski dar. Co Polska i Polacy dali światu;
19. Jacek Kowalski, Niezbędnik Sarmaty;
20. Jakub Z. Lichański, Retoryka. Historia – Teoria – Praktyka, t. I i II;
21. Tadeusz Lubelski, Historia kina polskiego. Twórcy, filmy, konteksty;
22. Jan Miodek, Słownik ojczyzny polszczyzny;
23. Anna Nasiłowska, Literatura okresu przejściowego 1975–1996;
24. polską kulturę humanistyczną. Z Mieczysławem Albertem Krąpcem OP rozmawia Piotr Stanisław Mazur;
25. Maria Ossowska, Ethos rycerski i jego odmiany;
26. Popularna encyklopedia mass mediów, red. Józef Skrzypczak;
27. Praktyczna stylistyka nie tylko dla polonistów, red. Edyta Bańkowska, Agnieszka Mikołajczuk;
28. Ryszard Przybylski, Klasycyzm, czyli prawdziwy koniec Królestwa Polskiego;
29. Zbigniew Raszewski, Krótka historia teatru polskiego;
30. Teresa Skubalanka, Historyczna stylistyka języka polskiego. Przekroje;
31. Stanisław Stabryła, Starożytna Grecja;
32. Anna Świderkówna, Hellenika. Wizerunek epoki od Aleksandra do Augusta, Rozmowy o Biblii;
33. Wielka encyklopedia Polski, t. 1 i 2;
34. Władysław Tatarkiewicz, Historia filozofii, Dzieje sześciu pojęć, Droga przez estetykę;
35. Mieczysław Tomaszewski, Muzyka w dialogu ze słowem. Próby, szkice, interpretacje;
36. Lidia Winniczuk, Ludzie, zwyczaje i obyczaje starożytnej Grecji i Rzymu.”